



PPS Seviyesi	Hareketlilik	Aktivite & Hastalık Kanıtı	Öz Bakım	Oral alım	Bilinç Seviyesi
%100	Tam	Normal aktivite & iş Hiçbir hastalık kanıtı	Tam	Normal	Tam
%90	Tam	Normal aktivite & iş Bazı hastalık kanıtları	Tam	Normal	Tam
%80	Tam	Eforla normal aktivite Bazı hastalık kanıtları	Tam	Normal veya azalmış	Tam
%70	Azalmış	Normal mesleğini/işini yapamamakta Önemli hastalık	Tam	Normal veya azalmış	Tam
%60	Azalmış	Hobi/ev işini yapamamakta Önemli hastalık	Ara sıra yardım ihtiyacı gerekli	Normal veya azalmış	Tam veya konfüzyon
%50	Çoğunlukla oturur/uzanır	Hiçbir iş yapamamakta İlerlemiş hastalık	Epeyce yardım ihtiyacı gerekli	Normal veya azalmış	Tam veya konfüzyon
%40	Çoğunlukla yatakta	Çoğu aktivitelerini yapamamakta İlerlemiş hastalık	Büyük ölçüde yardım gerekli	Normal veya azalmış	Tam veya uyku hali +/- konfüzyon
%30	Tamamen yatağa bağımlı	Hiçbir aktivite yapamamakta İlerlemiş hastalık	Tam bakım gerekli	Normal veya azalmış	Tam veya uyku hali +/- konfüzyon
%20	Tamamen yatağa bağımlı	Hiçbir aktivite yapamamakta İlerlemiş hastalık	Tam bakım gerekli	Çok az veya yudumlayarak	Tam veya uyku hali +/- konfüzyon
%10	Tamamen yatağa bağımlı	Hiçbir aktivite yapamamakta İlerlemiş hastalık	Tam bakım gerekli	Sadece ağız bakımı	Uyku hali veya koma +/- konfüzyon
%0	Ölüm	-	-	-	-

**PPS Kullanım Talimatı (ayrıca terimlerin tanımlarına bakınız)**

- PPS puanları, hasta için "en uygun" olanı bulmak amacıyla her seviyede yatay olarak okunarak belirlenir ve daha sonra PPS % puanı olarak verilir.
- Sol sütundan başlayın ve uygun hareketlilik seviyesine ulaşana kadar aşağı doğru okuyun, ardından bir sonraki sütuna geçin ve aktivite/hastalık kanıtı durumunu buluncaya kadar aşağı doğru tekrar okuyun. Bu adımlar, o hasta için gerçek PPS skoru belirlenmeden önce, beş sütunun tamamı doldurulana kadar tekrarlanır. Bu durumda, 'soldaki' sütunlar (herhangi bir sütunun solundaki sütunlar) 'daha güçlü' belirleyicilerdir ve genellikle diğerlerinden daha önceliklidir.  
**Örnek 1:** Gününün çoğunluğunu ilerlemiş hastalıktan kaynaklanan yorgunluk nedeniyle oturarak ya da uzanarak geçiren ve kısa mesafelerde bile yürümek için epeyce yardıma ihtiyacı olan, ancak oral alımı iyi ve bilinç seviyesi tam olan bir hastanın PPS seviyesi % 50 olarak puanlanacaktır

**Örnek 2:** Tamamen bakım gerektiren felçli ve kuadruplejik olan bir hastanın PPS seviyesi % 30 olacaktır. Bu hasta tekerlekli sandalyede olsa bile (ve belki başlangıçta % 50 gibi gözükse de) puan % 30'dur. Çünkü hasta kaldırma/taşıma dahil tüm bakımını sağlayan bakıcılar olmasaydı, hastalık veya komplikasyon nedeniyle tamamen yatağa bağımlı olacaktır. Hasta normal oral alıma ve tam bilinçli seviyeye sahip olabilir.

**Örnek 3:** Ancak, örnek 2'deki hasta paraplejik ve yatağa bağımlı olsaydı, ama beslenme gibi bazı kişisel bakımlarını kendi kendine yapabiliyor olsaydı, o zaman "tamamen bakım gerekli" olmadığından PPS seviyesi % 40 veya % 50 olacaktır.

3. PPS puanları % 10'luk artışlarla oluşur. Bazen, bir seviyeye kolayca yerleştirilen birkaç sütun olabileceği gibi, bir veya iki sütunda, daha yüksek veya daha düşük bir seviyede değerler de olabilir. Bu durumda "en uygun" olanın kararlaştırılması gerekir. Örneğin; 'yarı uygun' bir seviye (PPS değerinin %45 olması gibi) seçmek doğru değildir. Klinik karar ve "sola öncelik" kombinasyonları % 40 veya % 50'den hangisinin daha doğru puan olup olmadığını belirlemek için kullanılır.
4. PPS çeşitli amaçlar için kullanılabilir. Birincisi, hastanın mevcut fonksiyonel seviyesini hızlıca tanımlamak için mükemmel bir iletişim aracıdır. İkincisi, iş yükü değerlendirilmesi veya diğer ölçümler ve karşılaştırmalar için değerli bir kriter olabilir. Son olarak, prognostik değere sahip olduğu görülmektedir.

### PPS Terimlerinin Tanımı

Aşağıda belirtildiği gibi, tüm beş sütundan "en uygun" olanı bulmak için her bir satır yatay olarak okunduğunda bazı terimler arasındaki farklar kolay anlaşılabilir. Beraber benzer anlamlar içerebilir.

#### 1. Hareketlilik

"Çoğunlukla oturur/uzanır", "çoğunlukla yatakta" ve "tamamen yatağa bağımlı" ögeleri açıkça benzerdir. Küçük farklar, öz bakım sütunundaki maddelerle ilgilidir. Örneğin; "tamamen yatağa bağımlı" hastanın PPS seviyesinin %30 olması hastanın sadece yataktan kalkmaması değil, aynı zamanda herhangi bir öz bakımı da yapmasına neden olan ciddi güçsüzlüğe ya da felç olması nedeniyle. 'Oturur/uzanır' ve 'yatakta' arasındaki fark hastanın oturabilme ve yatmaya ihtiyaç duyma zamanlarının miktarları ile orantılıdır.

'Azalmış hareketlilik' PPS seviyesi %60 ile %70'te yer almaktadır. Bitiş sütunu kullanarak, hareketliliğin azalması normal mesleğini, iş uğraşlarını, bazı hobilerini veya ev işlerini yerine getirememeye durumuna bağlıdır. PPS %60 seviyesinde kişi hala kendi başına yürüyebiliyor ve kendi kendine transfer olabiliyor ancak, ara sıra yardım ihtiyacı gerekiyor.

#### 2. Aktivite ve Hastalığın Yaygınlığı

'Bazı', 'önemli' ve 'ilerlemiş' hastalıklar, progresyon derecelerini gösteren fiziksel ve araştırılmış kanıtları ifade eder. Örneğin; meme kanserinde, lokal nükleuslu 'bazı' hastalığı işaret eder, akciğer veya kemikte bir veya iki metastaz 'önemli' hastalığı işaret ederken, akciğerde, kemikte, karaciğerde, beyinde çok sayıda metastaz, hiperkalsemi ve ya diğer majör komplikasyonların olması 'ilerlemiş' bir hastalığı gösterir. Yaygınlık, aktif tedavilere rağmen hastalığın ilerlemesini de ifade edebilir. AIDS'te PPS kullanılması, 'bazı' HIV'den AIDS'e geçiş anlamına gelebilir, 'önemli' fiziksel düşüşte artış, yeni veya zor semptomlar ve düşük hücre sayıları olan laboratuvar bulgularını işaret eder. 'İlerlemiş' ise, aktif antiretroviral, antibiyotik gibi ilaçları kullanılıyor olsun veya olmasın, bir veya daha fazla ciddi komplikasyonları ifade eder.

Yukarıdaki hastalık yaygınlığı, kişinin çalışmasını ve hobilerini veya aktivitelerini sürdürme kabiliyeti açısından da değerlendirilir. Aktivitenin azalması, kişinin hala golf oynadığı, ancak 18 çukurlu oyundan 9 çukurlu oyuna veya sadece üç vuruşa (par 3) veya bahçede topa hafifçe vuracak şekilde azaldığı anlamına gelebilir. Yürümekten hoşlananların denemeye devam etmelerine rağmen ve hatta bazen ölüme yaklaşımlar olsalar bile yürümeye mesafeleri kademeli olarak azalacaktır (örneğin, koridorlarda yürümeye çalışma).

#### 3. Öz Bakım

'Ara sıra yardım' hastaların çoğu zaman yataktan kalkarken, yürürken, yıkanırken, tuvalet yaparken ve beslenirken kendi kendilerine yetebildikleri anlamına gelir, ancak ara sıra küçük yardımlara ihtiyaç duyarlar. (belki günde bir kez veya haftada birkaç kez).

'Epeyce yardım', yukarıda belirtilen aktivitelerden bazılarını yapmak için hastanın sıklıkla her gün, genellikle bir kişi tarafından yardıma ihtiyacı olduğu anlamına gelir. Örneğin, kişinin banyoya girmesi için yardıma ihtiyacı vardır, ancak daha sonra dişlerini fırçalayabilir veya en azından ellerini ve yüzünü yıkayabilir. Yiyeceklerin genellikle yenilebilir boyutlarda kesilmesi gerekecektir, ancak hasta kendi isteğiyle yemek yiyebilir.

'Büyük ölçüde yardım', 'epeyce yardım'ın daha yaygınlaşmış halidir. Yukarıdaki örneği kullanacak olursak, hasta kalkmak için yardıma ihtiyaç duyduğu gibi yüzünü yıkamak ve tıraş olmak için de yardıma ihtiyacı vardır, ancak genellikle az bir yardımla da yardım almadan yemek yiyebilir. Bu tablo gün içerisinde yorgunluk durumuna göre dalgalanma gösterebilir.

'Tam bakım', hastanın yardıma almadan yemek yemeyeceği, tuvalet ihtiyacını karşılayamayacağı veya hiçbir kendi öz bakımını yapamayacağı anlamına gelir. Klinik duruma bağlı olarak, yiyecekler hazırlanıp hastaya verildiğinde hasta çiğneyip yutabilir veya bunları yapamaz.

#### 4. Oral Alım

Oral alımdaki değişiklikler oldukça açıktır. 'Normal alım' sağlıklı bir kişinin normal beslenme alışkanlıklarını ifade eder. 'Azalmış', 'normal alım' dönemine göre herhangi bir azalma anlamına gelir ve bireysel koşullara göre oldukça değişkendir. 'Çok az', normal beslenme durumunun altında olan, genellikle püre haline getirilmiş veya sıvı halde, çok küçük miktarları ifade eder.

#### 5. Bilinç Seviyesi

'Tam bilinç', düşünce, hafıza gibi çeşitli alanlarda iyi bilişsel yeteneklerin eşlik ettiği tam uyanıklığı ve yönelimi ifade eder. 'Konfüzyon', deliryum veya demansın varlığını belirtmek için kullanılır ve azalmış bilinç düzeyini gösterir. Birden fazla olası etiyolojisiyle beraber hafif, orta veya şiddetli olabilir. 'Uyku hali', yorgunluk, ilaç yan etkileri, deliryum veya ölüme yakınlık anlamına gelir ve bazen stupor terimine dahil edilir. 'Koma', bu bağlamda, sözlü veya fiziksel uyarılara cevap verilmemesidir; bazı refleksler kalabilir ve ya kalmayabilir. 'Koma' derinliği 24 saatlik bir süre boyunca değişkenlik gösterebilir.

### © Telif Hakkı Bildirimi.

Bu resmi Türkçe çeviri Dr. İknur Rahime ÜNAL, Dr. Barış Can ÜNAL ve Doç. Dr. Muhammet Cemal KIZILARSLANOĞLU tarafından Sağlık Bilimleri Üniversitesi Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yapılmıştır.

Palyatif Performans Ölçeği versiyon 2 (PPSv2) Victoria Hospice Society şirketine telif hakkı vermiştir ve 1996'da yayınlanan ilk PPS'nin yerine geçmiştir [J Pall Care 9 (4): 26-32]. Burada amaçlanan ve telif edilenden başka bir şekilde değiştirilemez veya kullanılamaz. Elektronik PDF formatına edu.hospice@viha.ca adresine e-posta gönderilip izin alınarak ulaşılabilir. Yazışma Victoria Hospice Society, 1952 Bay Street, Victoria, BC, V8R 1J8 Canada adresi ile yapılmalıdır.